

RASISM PÅ BARN- AVDELNINGEN

I maj 2012 skickade vi ut bis nummer 2. Numret hade temat antirasism. Sedan dess har debatten om rasism i Sverige blossat upp flera gånger – inte minst i biblioteksrelaterade sammanhang. Just nu medan jag skriver pågår en diskussion om symbolisk rasism och barnkultur, påbörjad i och med att barnbiblioteket TioTetton i Stockholm flyttade sina Tintin-böcker till grannen Serieteket med anledning av förekomsten av rasistiska stereotyper i serien. Beslutet som den konstnärlige ledaren Behrang Miri annonserade i en intervju i DN fick mycket kritik och ledde till Miri fick ta timeout från sin tjänst. Inte långt därefter uppmärksammades det att Stina Wirséns tecknade figur "Lilla hjärtat" på pricken liknar den rasistiska karikatyren pickaninny, en i amerikansk kontext välkänd och väldokumenterad rasistisk stereotyp. Böckerna om Lilla Hjärtat är mycket spridda på svenska bibliotek och det finns även filmatiseringar med karaktären. Efter mycket kritik, inte minst från föräldrar till afrosvenska barn, så tar tecknaren själv avstånd från sin skapelse och stoppar försäljningen av böckerna. Pickaninnyn är

en figur som använts för att avhumanisera svarta barn, en symbol för en global rasism som Sverige år 2012 inte kan låtsas stå utanför.

När röster nu höjs med krav på att stoppa spridningen av Lilla Hjärtat blir bibliotekens urvalsprinciper aktuella. Jag tycker inte att det är konstigt utan önskvärt att rasistiska stereotyper inte delas genom svenska folkbiblioteks barnavdelningar. Röster höjs för att biblioteken skall ta ställning. Vi gör ett urval och väljer hela tiden vare sig vi är medvetna om våra val eller ej. Värderar svenska bibliotek de barn som påverkas och drabbas av rasistisk barnkultur?

Hösten 2012 befinner jag mig på ett samtal på ABF-huset i Stockholm. Rubriken för kvällen är "Känslornas politik – om rasismen i Sverige". Paneldeltagarna – Ellen Nyman, Oivvo Polite, Nathan Hamelberg, Victoria Kawesa och Trifa Shakely – har ägnat sig åt de här frågorna i årtal och höjer nu rösten, inte minst för att problematisera de här företeelserna i vår barnkultur. Under kvällen yttrar Ellen Nyman att det som händer nu är början på en kulturkamp, en kulturkamp som hon själv känner igen efter att ha bott i vårt

Illustration: Balsam Karam

grannland Danmark där rasismens företrädare alltmer flyttat fram positionerna. Nathan Hamelberg påpekar att det här är en strid som rasisternas partipolitiska gren i vår riksdag (jag pratar om SD) har förberett sig för i flera år och därigenom tillskansat sig ett försprång gentemot vänstern som ännu inte på allvar diskuterat rasismens strukturer i Sverige. Om den analysen stämmer, har vi inte sett det sista av den här typen av uppblussande och infekterade debatter. Och av att döma av BiS Facebook-sida där vi har delat flera artiklar som behandlar just ämnet om rasistisk barnkultur, är det här verkligen ett ämne som folk har mycket känslor kring. Oivvo Polite är förmodligen den mest optimistiskt lagda deltagaren i panelen och han påpekar att samtidigt som det finns en etablerad och väl förberedd rasistisk rörelse i Sverige, finns det en annan grupp intellektuella, som kanske inte tillhör den etablerade vänstern, som har vetat att den här elden kommer börja pyra förr eller senare och kan bemöta den. Denna grupp hör till dem som reagerat så starkt på distributionen av Lilla Hjärtat.

Svenska folkbibliotek måste se att det finns strukturell rasism, att den finns i Sverige och att dess uttryck finns på svenska folkbibliotek. Om en kulturkamp kommer är det bättre att vi tar diskussionen nu snarare än senare.

Tobias Willstedt

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.